

Briuselis, 2023 m. lapkričio 23 d.
(OR. en)

15782/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0311(COD)

SOC 815
ANTIDISCRIM 193
FREMP 341
TRANS 522
SPORT 59
CULT 166
CODEC 2216
IA 315

PRANEŠIMAS

nuo:	Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER I)
kam:	Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria sukuriamas Europos asmens su negalia kortelė ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė - Bendras požiūris

I. ĮVADAS

2023 m. rugsėjo 6 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria sukuriamas Europos neįgaliojo kortelė ir Europos neįgaliųjų automobilių statymo kortelė¹.

¹ Dok. 12755/23.

Siūloma direktyva siekiama užtikrinti asmenims su negalia vienodas galimybes naudotis specialiomis sąlygomis ir lengvatine tvarka jų trumpalaikio buvimo kitose valstybėse narėse metu ir tokiu būdu palengvinti asmenų su negalia laisvą judėjimą. Ja nustatoma standartizuota Europos asmens su negalia kortelė, kuri yra negalios įrodymas, ir standartizuota Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė, kuri yra pripažintos teisės naudotis asmenims su negalia rezervuotomis automobilio statymo sąlygomis ir aikštelėmis (toliau – automobilio statymo teisė) įrodymas. Tai yra viena iš 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategijos² pavyzdinių iniciatyvų; ja taip pat prisidedama prie Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (JT NTK) įgyvendinimo.

Pasiūlymas apima kelias politikos sritis, todėl remiamasi keliais teisiniais pagrindais:

- SESV 53 straipsnio 1 dalimi ir SESV 62 straipsniu, kiek tai susiję su vidaus rinkoje už atlygį teikiamomis paslaugomis;
- SESV 91 straipsniu, kiek tai susiję su paslaugomis transporto srityje, įskaitant automobilių stovėjimo aikšteles;
- SESV 21 straipsnio 2 dalimi, kiek tai susiję su veikla ir infrastruktūra, kuri nepatenka į termino „paslaugos“ apibrėžtį, visų pirma kai ta veikla ir infrastruktūra nėra teikiama už atlygį.

Derybos dėl pasiūlymo vyks pagal įprastą teisėkūros procedūrą, numatytą visuose pirmiau nurodytuose straipsniuose.

DK³ ir PT⁴ nacionaliniai parlamentai pateikė nuomones dėl Komisijos pasiūlymo.

² Dok. 6268/21.

³ Dok. 15300/23.

⁴ Dok. 15532/23.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė tiriamąją nuomonę dėl iniciatyvos sukurti Europos asmens su negalia kortelę⁵. 2023 m. rugsėjo 28 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto paprašyta pateikti nuomonę dėl Komisijos pasiūlymo (jos dar laukiama).

2023 m. rugsėjo 28 d. Regionų komiteto paprašyta pateikti nuomonę (jos dar laukiama).

Europos Parlamente pagrindinė atsakomybė už šį dokumentą tenka Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui. Parlamentas dėl pozicijos dar nenusprendė.

II. DABARTINĖ PADĖTIS

Per pastaruosius tris mėnesius⁶ pasiūlymą išsamiai išnagrinėjo Socialinių klausimų darbo grupė.

Derybų metu pirmininkaujanti valstybė narė padarė teksto pakeitimų, kuriais atsižvelgiama į delegacijų pareikštus joms susirūpinimą keliančius klausimus. Daugelio padarytų pakeitimų tikslas – aiškiau apibrėžti šios direktyvos subjektinę ir materialinę taikymo sritį ir atsižvelgti į skirtingų valstybėse narėse taikomų nacionalinių sistemų įvairovę ir ypatumus.

Pagrindiniai pakeitimai, be kita ko, yra šie:

1. visame tekste patikslinta sąvoka „negalios statusas“, ypač kiek tai susiję su valstybėmis narėmis, kuriose nėra vienos negalios apibrėžties;
2. 2 straipsnyje numatytos dvi papildomos išimtys, kad direktyva nebūtų taikoma tam tikroms paslaugoms;

⁵ SOC/765, 2023 04 27.

⁶ Posėdžiai vyko 2023 m. rugsėjo 18 d., 25 d., spalio 11–12 d., 30 d. ir lapkričio 10 d.

3. teisinio tikrumo sumetimais į 3 straipsnį įtraukta termino „trumpalaikis buvimas“ apibrėžtis. Įrašyta 2 straipsnio 2 dalis, kurioje paaiškinama, kad valstybės narės gali nuspręsti taikyti direktyvą ne tik trumpalaikiam buvimui, bet ir ilgesniems laikotarpiais;
4. padaryta pakeitimų, kuriais papildomai patikslinta direktyvos subjektinė taikymo sritis, ypač kiek tai susiję su naudos gavėjų apibrėžtimi 4 straipsnyje ir raidės „A“, kuri gali būti nurodoma Europos asmens su negalia kortelėje, naudojimu;
5. 6 ir 7 straipsnių nuostatos dėl kortelių išdavimo ir galiojimo pakeistos, kad būtų mažiau preskriptyvinės. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė visada išduodama kaip fizinė kortelė ir valstybės narės gali nuspręsti papildyti fizinę kortelę prieinamu skaitmeniniu formatu;
6. norint užtikrinti aktyvų valstybių narių dalyvavimą nustatant abiejų kortelių skaitmeninį formatą, 6 ir 7 straipsniuose dabar numatoma, kad atitinkamos bendrosios techninės specifikacijos bus nustatytos įgyvendinimo aktu. Nustatytas terminas Komisijos įgyvendinimo aktams priimti – vieni metai nuo direktyvos įsigaliojimo;
7. 14 straipsnyje terminas „sankcijos“ pakeistas terminu „atitinkamos priemonės“;
8. perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis įstatymams ir kitiems teisės aktams priimti, kad būtų laikomasi šios direktyvos, pratęstas nuo 18 mėnesių iki 36 mėnesių. Perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis, po kurio direktyva turi būti taikoma, pratęstas nuo 30 mėnesių iki 48 mėnesių;
9. atsižvelgiant į daugiakalbystės svarbą, tekstas buvo iš dalies pakeistas, kad valstybės narės galėtų išduoti dvikalbes korteles anglų kalba ir savo nacionaline (-ėmis) kalba (-omis);
10. dabartiniame tekste numatyta, kad abiejose kortelėse bus pateikiamas QR kodas, nes tai yra veiksmingiausia skaitmeninė priemonė siekiant kovoti su sukčiavimu.

III. PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS KOMPROMISINIS PASIŪLYMAS

2023 m. lapkričio 22 d. pirmininkaujanti valstybė narė Nuolatinų atstovų komitetui pateikė kompromisinį tekstą⁷, kad 2023 m. lapkričio 27 d. EPSCO tarybos posėdyje būtų galima susitarti dėl bendro požiūrio. Visos kalbėjusios delegacijos galėjo pritarti pirmininkaujančios valstybės narės kompromisiniam pasiūlymui ir nė viena delegacija jam neprieštaravo. Nuolatinų atstovų komitetas taip pat buvo informuotas apie poveikio vertinimo nagrinėjimo rezultatus, apibendrintus dok. 15463/23 papildyme.

IV. IŠVADA

EPSCO tarybos prašoma susitarti dėl bendro požiūrio dėl šio pranešimo priede išdėstyto teksto ir įgalinti pirmininkaujančią valstybę narę dėl šio dokumento pradėti derybas su Europos Parlamento atstovais.

⁷ Dok. 15463/23.

2023/0311 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**kuria sukuriama Europos asmens su negalia kortelė ir Europos asmens su negalia
automobilio statymo kortelė**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 53 straipsnio 1 dalį, 62 straipsnį,
91 straipsnį ir 21 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

kadangi:

- (1) Europos Sąjunga grindžiama žmogaus orumo, laisvės ir pagarbos žmogaus teisėms vertybėmis ir yra įsipareigojusi kovoti su diskriminacija, įskaitant diskriminaciją dėl negalios, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutartyje (ES sutartis), Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (Chartija);
- (2) Chartijos 26 straipsnyje Sąjunga pripažįsta ir gerbia asmenų su negalia teisę naudotis priemonėmis, kuriomis užtikrinamas jų nepriklausomumas, socialinė ir profesinė integracija bei dalyvavimas bendruomenės gyvenime;
- (3) kiekvienas Sąjungos pilietis turi pagrindinę teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, laikydamasis Sutartyse ir joms įgyvendinti priimtose nuostatose nustatytų apribojimų bei sąlygų;
- (4) pasak Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, Sąjungos pilietybe siekiama suteikti pagrindinį valstybių narių piliečių statusą, kai jie naudojasi teise judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, kad asmenys, kurių padėtis yra tokia pati, atsižvelgiant į SESV materialinę taikymo sritį, galėtų būti vienodai teisiškai vertinami neatsižvelgiant į jų pilietybę, išskyrus aiškiai numatytas išimtis;
- (5) Sąjunga yra Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (JT NTK)³ šalis ir, įgyvendindama savo kompetenciją, yra saistoma JT NTK nuostatų, kurios yra neatskiriama Sąjungos teisinės tvarkos dalis. Visos valstybės narės yra JT NTK šalys ir, įgyvendindamos savo kompetenciją, yra jos saistomos;

³ 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimas 2010/48/EB dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos sudarymo Europos bendrijos vardu, OL L 23, 2010 1 27, p. 35.

- (6) JT NTK tikslas – skatinti, saugoti ir užtikrinti, kad visi asmenys su negalia galėtų be jokios diskriminacijos visapusiškai ir vienodomis sąlygomis naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat skatinti pagarbą jų prigimtiniam orumui, taip užtikrinant jų visapusišką ir veiksmingą dalyvavimą ir integraciją visuomenėje vienodomis sąlygomis su kitais asmenimis. JT NTK taip pat pripažįstama, kad svarbu imtis tinkamų priemonių siekiant užtikrinti prieinamumą asmenims su negalia. JT NTK nurodyta, kad moterys ir mergaitės su negalia patiria įvairių formų diskriminaciją, todėl valstybės, Konvencijos Šalys, imasi priemonių, kad užtikrintų joms galimybę visapusiškai ir lygiomis teisėmis naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis;
- (7) Europos socialinių teisių ramstyje, apie kurį 2017 m. lapkričio 17 d. Geteborge paskelbė Europos Parlamentas, Taryba ir Europos Komisija⁴, nustatyta, kad kiekvienas, *inter alia*, nepaisant negalios, turi teisę į vienodą požiūrį ir vienodas galimybes naudotis, be kita ko, visuomenei prieinamomis prekėmis ir paslaugomis (3 principas). Be to, Europos socialinių teisių ramstyje pripažįstama, kad asmenys su negalia turi teisę į paslaugas, kurios sudaro sąlygas jiems dalyvauti visuomenės gyvenime (17 principas);
- (8) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882⁵ (toliau – Europos prieinamumo aktas) siekiama pagerinti prieigą prie gaminių ir paslaugų šalinant kliūtis, atsirandančias dėl skirtingų prieinamumo reikalavimų valstybėse narėse, ir užkertant joms kelią, taip prisidedant prie esamų gaminių ir paslaugų prieinamumo vidaus rinkoje didinimo, įskaitant prieigą prie interneto svetainių ir mobiliuosiuose įrenginiuose grindžiamų tam tikrų viešųjų paslaugų⁶, taip pat gerinant atitinkamos informacijos prieinamumą.

⁴ Tarpinstitucinė deklaracija dėl Europos socialinių teisių ramsčio (OL C 428, 2017 12 13, p. 10).

⁵ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

⁶ Be to, Direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo siekiama pagerinti viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir jų mobiliųjų programėlių prieinamumą.

- (8a) Be to, pagal Sąjungos teisę taip pat užtikrinama teisė į nediskriminavimą, susijusi su galimybe naudotis transportu, ir kitos teisės. Tokios teisės gali apimti (bet tuo neapsiriboja) teisę nemokamai gauti pagalbą keleiviams su negalia ir riboto judumo keleiviams, keliaujantiems oro⁷, geležinkelių⁸, vandens transporto priemonėmis⁹ arba miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais¹⁰. Pagal Sąjungos teisę valstybėms narėms taip pat suteikiama galimybė nustatyti mažesnes rinkliavas ar naudotojo mokesčius už mokamus kelius, tiltus, tunelius, taip pat taikyti išimtis pareigai sumokėti tokias rinkliavas ar naudotojo mokesčius už bet kokią transporto priemonę, kuria naudojasi asmenys su negalia arba kuri priklauso šiems asmenims, kiek tai susiję su keliais, kuriems taikomas kelių mokestis¹¹;
- (9) asmenys su negalia gali kreiptis į gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingas institucijas ar įstaigas dėl negalios statuso pripažinimo, nes šis klausimas priklauso jų kompetencijai. Kiekviena valstybė narė taiko negalios vertinimo procedūras, kurios valstybėse narėse yra skirtingos. Kompetentingos institucijos ar įstaigos, pripažinusios pareiškėjo negalios statusą, gali išduoti neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstamas prašytojo negalios statusas. Kai kurios valstybės narės neturi vienos negalios statuso apibrėžties, todėl gali būti pripažįstami skirtingi negalios lygiai. Tose valstybėse narėse teikiant asmenims su negalia paslaugas ar skiriant išmokas gali būti remiamasi teise naudotis konkrečiomis paslaugomis, grindžiama negalia ar kitais kriterijais;

⁷ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru (OL L 204, 2006 7 26, p. 1).

⁸ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/782 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (OL L 172, 2021 5 17, p. 1).

⁹ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1177/2010 dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 334, 2010 12 17, p. 1).

¹⁰ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 55, 2011 2 28, p. 1).

¹¹ 2022 m. vasario 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/362, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 1999/62/EB, 1999/37/EB ir (ES) 2019/520, kiek tai susiję su transporto priemonių apmokestinimu už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra (OL L 69/1, 2022 3 4).

- (10) kadangi įvairiose valstybėse narėse negalios statusas pripažįstamas nepakankamai, asmenys su negalia, naudodamiesi savo pagrindinėmis laisvo judėjimo teisėmis, gali susidurti su konkrečiais sunkumais. Taip visų pirma yra trumpalaikio buvimo ar lankymosi kitoje valstybėje narėje atvejais, kaip tai suprantama Direktyvos 2004/38/EB 6 straipsnyje, kuriame numatyta, kad Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai turėtų turėti teisę gyventi kitoje valstybėje narėje ne ilgesnį kaip trijų mėnesių laikotarpį netaikant jokių reikalavimų ar formalumų, išskyrus reikalavimą turėti galiojančią tapatybės kortelę arba pasą. Ilgesnių nei trijų metų laikotarpių atveju Direktyvos 2004/38/EB 7 straipsnyje reikalaujama, kad būtų įvykdytos papildomos sąlygos, ir šiuo atveju priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad Sąjungos piliečiai užsiregistruotų atitinkamose institucijose;
- (11) asmenų su negalia, kurie ilgesniam laikotarpiui persikelia į kitas valstybes nares darbo, studijų ar kitais tikslais, išskyrus atvejus, kai teisės aktuose arba valstybių narių tarpusavio sutarimu nustatyta kitaip, negalios statusą įvertinti ir oficialiai jį pripažinti gali kitos valstybės narės kompetentingos institucijos arba įstaigos ir šie negalią turintys asmenys gali gauti neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar bet kokią kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstama jų negalia, arba sprendimą dėl negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis, pagal tos valstybės narės taikomas taisykles;
- (12) tačiau asmenys, turintys pripažintą negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis, vykstantys į kitą valstybę narę nei ta, kurioje gyvena, arba lankosi jose trumpą laiką, gali susidurti su dideliais sunkumais, jei jų negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis nepripažįstami valstybėje narėje, į kurią jie vyksta ar kurioje lankosi, ir jei jie neturi pažymėjimo, asmens su negalia kortelės ar bet kokio kito oficialaus dokumento, patvirtinančio jų negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis priimančiojoje valstybėje narėje, kad galėtų pasinaudoti joje siūlomomis specialiomis sąlygomis ir (arba) lengvatine tvarka;

- (13) šiuo atveju į kitą valstybę narę vykstantys ar joje besilankantys asmenys su negalia, naudodamiesi laisvo judėjimo teisėmis, atsiduria nepalankioje padėtyje, palyginti su asmenimis su negalia, turinčiais neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstamas jų negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis valstybėje narėje, į kurią jie vyksta arba kurioje lankosi;
- (14) be to, nežinant, ar ir, jei taip, koku mastu jų negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis ir tai pripažįstantys oficialūs dokumentai gali būti pripažįstami vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant, šiems asmenims su negalia kyla neaiškumų. Galiausiai asmenys su negalia gali būti atgrasomi nuo naudojimosi savo laisvo judėjimo teisėmis;
- (15) be prieinamumo kliūčių ir apribojimų viešosiose ir privačiosiose erdvėse, svarbus veiksnys, atgrasantis daugelį asmenų su negalia nuo kelionių¹², yra ir didelės išlaidos, nes jie turi specialiųjų poreikių ir jiems gali būti reikalingas (-i) juos lydintis (-ys) ar jiems padedantis (-ys) asmuo (-enys), įskaitant tuos, kurie pagal nacionalinės teisės aktus ar praktiką pripažįstami asmeniniais asistentais, arba jie gali naudotis gyvūnais vedliais, todėl jų kelionės išlaidos yra didesnės nei asmenų be negalios¹³. Dėl negalios statuso arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis nepripažinimo kitose valstybėse narėse gali būti apribotos jų galimybės naudotis specialiomis sąlygomis, pvz., nemokamu įvažiavimu ar mažesniais tarifais arba lengvatine tvarka, ir tai turi įtakos jų kelionės išlaidoms, gyvenimui ir sprendimams;

¹² Galutinės ataskaitos, pagrįstos ES lygmens pilietinės visuomenės organizacijoms (PVO) skirta apklausa, išvados; Shaw ir Coles „Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey“, 25(3) Tourism Management (2004) p. 397–403; Eugénia Lima Devile ir Andreia Antunes Moura (2021) „Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process“.

¹³ McKercher ir Darcy (2018) „Re-conceptualizing barriers to travel by people with disabilities, Tourism Management Perspectives“, p. 59–66.

- (16) mokama arba nemokama lengvatinė tvarka (pvz., asmeninė pagalba, pirmenybinė prieiga, galimybė nelaukti eilėje ir kt.) gali būti svarbūs asmenims su negalia, kad jie galėtų naudotis įvairiomis paslaugomis, patogumais ar aikštelėmis ir gautų geresnę naudojimosi patirtį. Tačiau dėl to, kad valstybėje narėje, kurioje jie lankosi ar į kurią vyksta, nepripažįstamas negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis ir kitose valstybėse narėse išduoti oficialūs dokumentai, kuriais tai pripažįstama, asmenys su negalia gali neturėti galimybės naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, kurias toje valstybėje narėje privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios institucijos siūlo neįgalumo pažymėjimo, asmens su negalia kortelės ar bet kokio kito oficialaus dokumento, kuriuo pripažįstamas jų negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis, turėtojams;
- (17) 2016 m. pradėtas ir aštuoniose valstybėse narėse vykdytas bandomasis projektas dėl ES asmens su negalia kortelės aiškiai parodė, kad asmenims su negalia naudinga naudotis paslaugomis kultūros, laisvalaikio, sporto ir kai kuriais atvejais transporto srityse, taip pat skiriant trumpalaikę paramą jų tarpvalstybiniam judėjimui ES¹⁴. Be to, projekte buvo ir kitų pavyzdžių, susijusių su paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis kurios asmenims su negalia siūlomos taikant specialias sąlygas arba lengvatinę tvarką;
- (18) asmenys su negalia, remdamiesi savo negalios statusu arba negalia grindžiama teise naudotis konkrečiomis paslaugomis, gali kreiptis į gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingas institucijas arba įstaigas prašydami išduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelę, kuria pripažįstama teisė į tam tikras asmenų su negalia automobilių statymo sąlygas ir jiems rezervuotas stovėjimo aikštes. Kiekviena valstybė narė yra nustačiusi paraiškų teikimo vietos, regiono ar nacionaliniu lygmeniu procedūrą, skirtą asmens su negalia (arba jį lydinčio (-ių) ar jam padedančio (-ių) asmens (-ų), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us)) automobilio statymo kortelei gauti, ir kriterijus, kurie turi būti įvykdyti, kad asmuo atitiktų reikalavimus;

¹⁴ Taip pat žr. 2021 m. gegužės mėn. paskelbtą tyrimo, kuriuo įvertinamas bandomųjų veiksmų dėl ES asmens su negalia kortelės ir susijusių lengvatų įgyvendinimas, galutinę ataskaitą, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en>.

- (19) Tarybos rekomendacijoje 98/376/EB¹⁵ nustatytas Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės pavyzdys, kuris palengvino automobilių statymo kortelės pripažinimą visose valstybėse narėse. Tačiau įgyvendinant rekomendaciją ir įtraukus konkrečius nacionalinius papildymus ar nukrypimus nuo rekomenduojamo pavyzdžio atsirado daug įvairių kortelių. Tai trukdo tarpvalstybiniu mastu pripažinti korteles visose valstybėse narėse, todėl asmenims su negalia, turintiems automobilio statymo kortelę kitose valstybėse narėse, sudėtinga naudotis nustatytomis asmenų su negalia automobilių statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis. Be to, Tarybos rekomendacija nebuvo atnaujinta atsižvelgiant į vykstančius technologinius ir skaitmeninimo pokyčius. Valstybėms narėms taip pat kyla problemų, susijusių su sukčiavimu kortelėmis ir jų klastojimu, nes formatas dažniausiai yra gana paprastas ir lengvai padirbamas, be to, praktiškai kiekvienoje valstybėje narėje jis yra skirtingas, todėl jį sudėtinga patikrinti. Kadangi teisėkūros institucijos šioje srityje priima teisiškai privalomas taisykles, kurios yra išsamesnės, Tarybos rekomendacija šie tikslai nebėra pasiekiami; Todėl valstybės narės gali leisti, kad kortelės, išduotos iki šios direktyvos taikymo pradžios dienos pagal Tarybos rekomendaciją dėl neįgalių asmenų automobilio statymo kortelių, jų teritorijoje turėtų tokį patį poveikį kaip ir Europos automobilio statymo kortelė.
- (20) siekiant palengvinti asmenų su negalia galimybes kitose valstybėse narėse naudotis specialiomis sąlygomis arba lengvatine tvarka, susijusiomis su mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, reikėtų pašalinti likusias kliūtis ir sunkumus, su kuriais susiduriama vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant dėl to, kad nepripažįstamas šių asmenų su negalia negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis ir kitose valstybėse narėse išduoti oficialūs dokumentai, kuriais tai pripažįstama, ir automobilių statymo teisė;

¹⁵ 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendacija dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelių (OL L 167, 1998 6 12, p. 25), pritaikyta 2008 m. kovo 3 d. Tarybos rekomendacija, siekiant atsižvelgti į Bulgarijos Respublikos, Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Rumunijos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos įstojimą (OL L 63/43, 2008 3 7).

- (21) todėl, siekiant palengvinti asmenų su negalia, trumpam vykstančių į kitą valstybę narę ar joje besilankančių, galimybes naudotis specialiomis sąlygomis arba lengvatine tvarka, kurias privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios institucijos siūlo nediskriminuodami dėl pilietybės ir tokia pat tvarka, kuri taikoma tos valstybės narės asmenims su negalia, taip pat siekiant sudaryti palankesnes sąlygas naudotis transportu ir asmenų su negalia automobilių statymo sąlygomis bei jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis tokia pat tvarka, kuri taikoma toje valstybėje narėje, būtina nustatyti Europos asmens su negalia kortelės, kaip pripažinto negalios statuso arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis įrodymo, ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės, kaip įrodymo, kad jie turi pripažintą teisę naudotis asmenų su negalia automobilių statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis, sistemą, taisykles ir bendras sąlygas, įskaitant bendrą standartizuotą pavyzdį. Valstybės narės taip pat gali nuspręsti taikyti šios direktyvos nuostatas asmenims, turintiems pripažintą negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis ilgesnius nei trumpo buvimo laikotarpius, be kita ko, pagal ES judumo programas;
- (22) Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės tarpusavio pripažinimas turėtų palengvinti ir garantuoti asmenims, turintiems pripažintą negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis valstybėje narėje, galimybę naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, kurias privatūs veiklos vykdytojai ar valdžios institucijos siūlo naudojantis mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis, taip pat galimybę naudotis asmenų su negalia automobilių statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis, vienoda tvarka, kuri nustatyta remiantis priimančiosios šalies kompetentingų institucijų arba įstaigų išduotais nacionaliniais pažymėjimais, asmens su negalia kortelėmis ar kitais oficialiais dokumentais, kuriais pripažįstamas negalios statusas, kai tokie oficialūs dokumentai egzistuoja, ir automobilių statymo kortelėmis;

- (23) be automobilių statymo sąlygų ir aikštelių, paslaugos, patogumai ir aikštelės, kuriems taikoma ši direktyva, yra susiję su labai įvairiais nuolat keičiamais patogumais, įskaitant patogumus, kuriuos neatlygintinai suteikia valdžios institucijos arba privatūs veiklos vykdytojai, ir kurie teikiami privalomai (pagal nacionalines ir (arba) vietos taisykles arba teisinės pareigas), o dažnai ir savanoriškai (visų pirma privačių veiklos vykdytojų) įvairiose politikos srityse;
- (24) specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka gali apimti (bet tuo neapsiriboja) nemokamą įvažiavimą, sumažintus tarifus, mažesnes rinkliavas ar naudotojo mokesčius už mokamus kelius, tiltus, tunelius, pirmenybinį įvažiavimą, specialias vietas parkuose ir kitose viešose vietose, prieinamas sėdimąsias vietas kultūriniuose ar viešuose renginiuose, asmeninę pagalbą, gyvūnus vedlius, pagalbą paplūdimyje patekti į vandenį, paramą (pvz., galimybę naudotis Brailio raštu, garso gida, gestų kalbos vertimu), pagalbinių priemonių arba pagalbos teikimą, neįgaliųjų vežimėlio skolinimą, plūdriojo neįgaliojo vežimėlio skolinimą, turistų informacijos gavimą prieinamais formatais, naudojimąsi riboto judumo asmens motoroleriu arba neįgaliųjų vežimėliu dviračio eismo juostose be baudos ir kt. Automobilių statymo sąlygos ir stovėjimo aikštelės gali apimti (bet tuo neapsiriboja) didesnių matmenų arba rezervuotas automobilių statymo aikšteles, taip pat galimybę patekti į teritorijas, kuriose pagal nacionalinę teisę eismas ribojamas ir į kurias gali patekti tik tam tikros transporto priemonės, pavyzdžiui, į mažos taršos zonas. Kalbant apie keleivių vežimo oru, geležinkeliu, vandens transporto priemonėmis arba miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais paslaugas¹⁶, be specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos, siūlomų asmenims su negalia, gyvūnai vedliai, asmeniniai asistentai ar kiti asmenys, lydintys asmenis su negalia (arba riboto judumo asmenis) arba jiems padedantys, gali keliauti nemokamai ar už mažesnę kainą ir sėdėti, jei tai praktiškai įmanoma, šalia asmenų su negalia;

¹⁶ Žr. 7–10 išnašas.

- (25) Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimas valstybėje narėje turi būti nustatytas šioje direktyvoje kartu su tos valstybės narės taikomomis asmenų su negalia negalios statuso ir automobilio statymo teisės arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis vertinimo ir pripažinimo procedūromis ir kompetencijomis. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo ar atnaujinimo procedūra ir (arba) išlaidos nekliudytų asmenims su negalia gauti korteles arba jų neatgrasytų;
- (26) be Europos asmens su negalia kortelės fizinio formato, valstybės narės turėtų numatyti skaitmeninę kortelę ir gali numatyti Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės skaitmeninį formatą, kai įgyvendinimo aktais bus nustatytos techninės specifikacijos. Tokios specifikacijos turėtų būti grindžiamos Europos lygmeniu vykdyto ir vykdomo darbo patirtimi, susijusia su pažymėjimų ir dokumentų, pavyzdžiui, pagal Reglamentą (ES) 2021/953 sukurtu ES skaitmeninio COVID pažymėjimo, skaitmeninimu ir sudaryti sąlygas naudoti Europos asmens su negalia kortelę ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę naudojantis skaitmeninės tapatybės dėkle ES lygmeniu. Asmenims su negalia turėtų būti suteikta galimybė naudotis skaitmeninio ar fizinio formato arba abiejų formatų Europos asmens su negalia kortele. Valstybėse narėse, kuriose fizinio formato Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė pateikiama kartu su skaitmenine kortelės versija, asmenys su negalia gali prašyti fizinės kortelės ir, jei pageidauja, ir skaitmeninės, ir fizinės kortelės;

- (27) Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimas reiškia asmens duomenų tvarkymą, įskaitant visų pirma duomenis apie kortelės turėtojo negalios statusą, kurie yra „sveikatos duomenys“, kaip tai suprantama pagal Reglamento (ES) 2016/679¹⁷ 4 straipsnio 15 punktą, ir tai yra speciali asmens duomenų kategorija pagal to reglamento 9 straipsnį. Bet koks asmens duomenų tvarkymas pagal šią direktyvą turėtų atitikti taikytinus duomenų apsaugos teisės aktus, visų pirma Reglamentą (ES) 2016/679. Perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinės teisės aktuose būtų numatytos tinkamos apsaugos priemonės, taikomos asmens duomenų, visų pirma specialių kategorijų asmens duomenų, tvarkymui. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą.
- (28) už Europos asmens su negalia kortelės arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą turėtų būti atsakinga ta valstybė narė, kurioje asmuo paprastai gyvena pagal Sąjungos teisę ir kurioje buvo įvertintas jo negalios statusas arba kurioje jis turi negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis. Europos asmens su negalia kortelės arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojai turėtų turėti galimybę naudotis kortelėmis būdami bet kurioje kitoje valstybėje narėje;
- (29) [...]

¹⁷ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

- (30) numatyta Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės tarpusavio pripažinimo sistema nedaro poveikio valstybės narės kompetencijai įvertinti ir pripažinti negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis ir sukurti specialias sąlygas, pvz., suteikti nemokamą prieigą, nustatyti mažesnius tarifus ar lengvatinę tvarką asmenims su negalia, įskaitant asmenis, besinaudojančius gyvūnais vedliais, ir (arba) juos lydinčiam (-iems) ar jiems padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us). Šia sistema viešiesiems subjektams ar privatiems veiklos vykdytojams nenustatoma pareiga nustatyti specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką asmenims su negalia, taip pat pagal ją nesudaromas centralizuotas ES specialių sąlygų ir lengvatinės tvarkos sąrašas, taikomas Europos asmens su negalia kortelės turėtojams visose valstybėse narėse. Valdžios institucijos ir privatus veiklos vykdytojai taip pat gali nuspręsti siūlyti tam tikras specialias sąlygas ir lengvatinę tvarką tik konkrečiai asmenų su negalia grupei, atsižvelgiant į tos grupės poreikius;
- (30a) ši direktyva netaikoma socialinės apsaugos išmokoms pagal reglamentus (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009, piniginiams išmokoms arba išmokoms natūra socialinės apsaugos ir užimtumo srityje arba socialinei paramai, kuriai taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB¹⁸ 24 straipsnio 2 dalis. Kadangi šios direktyvos tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas asmenims su negalia naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka jiems vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant trumpalaikio buvimo tikslu, ši direktyva taip pat netaikoma specialioms lengvatoms ar lengvatinei tvarkai asmenų su negalia ilgalaikės įtraukties, abilitacijos arba reabilitacijos atveju, taip pat specialioms sąlygoms ar lengvatinei tvarkai siekiant naudotis konkrečiomis paslaugomis, kurios teikiamos, kai tenkinami papildomi kriterijai, be kita ko, atliekant konkretų individualų vertinimą arba priėmus konkretų sprendimą dėl negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis;

¹⁸ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

- (31) siekiant didinti informuotumą ir sudaryti palankesnes sąlygas naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant, visa svarbi informacija apie sąlygas, taisykles, praktiką ir procedūras, taikomas siekiant gauti Europos asmens su negalia kortelę ir (arba) Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę ir vėliau ją naudoti, turėtų būti viešai prieinama aiškiu, išsamiu, naudotojui patogiu būdu ir asmenims su negalia prieinamu formatu, laikantis atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų;
- (31a) valstybės narės turėtų imtis priemonių, kuriomis valdžios institucijos ar privatūs veiklos vykdytojai būtų skatinami asmenims su negalia taikyti specialias sąlygas arba lengvatinę tvarką. Valdžios institucijos, taikančios asmenims su negalia specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, tokią informaciją turėtų skelbti viešai aiškiu, išsamiu, patogiu naudoti būdu ir prieinamais formatais, be kita ko, valdžios institucijų oficialioje interneto svetainėje, jei yra, arba kitomis tinkamomis priemonėmis laikydamosi atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų. Privatūs veiklos vykdytojai, taikantys asmenims su negalia specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, taip pat turėtų būti skatinami tokią informaciją skelbti viešai aiškiu, išsamiu, patogiu naudoti būdu ir prieinamais formatais. Be to, Komisija visomis ES kalbomis prieinamoje interneto svetainėje prieinamais formatais pateiks aktualią informaciją apie Europos asmens su negalia kortelę ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę. Valstybės narės raginamos pateikti nuorodą į savo nacionalinę interneto svetainę, kuri būtų pateikiama pirmiau nurodytoje interneto svetainėje;
- (32) valstybės narės, atitinkamai padedamos Komisijos ir laikydamosi savo atitinkamos kompetencijos, turėtų imtis būtinų veiksmų, kad būtų užkirstas kelias bet kokiai klastojimo ar sukčiavimo rizikai, susijusiai su Europos asmens su negalia kortele arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortele, ir turėtų aktyviai kovoti su nesąžiningu šių kortelių naudojimu ir klastojimu;

- (33) siekiant užtikrinti tinkamą šios direktyvos taikymą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais direktyva papildoma nuostatomis, kuriomis iš dalies keičiami I ir II priedai siekiant pakeisti I ir II priede nurodytus standartizuoto formato duomenų laukus, kai tokie pakeitimai yra būtini, siekiant pritaikyti formatą prie techninių pokyčių, užkirsti kelią klastojimui bei sukčiavimui arba spręsti piktnaudžiavimo arba netinkamo naudojimo klausimą ir užtikrinti sąveikumą;
- (34) siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su prieinamo skaitmeninio Europos asmens su negalia kortelės formato ir prieinamo skaitmeninio Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės formato nustatymu toms valstybėms narėms, kurios nusprendžia kortelės fizinę versiją papildyti skaitmenine, taip pat susiję su fizinės kortelių versijos bendrųjų techninių specifikacijų, skirtų saugumo ir skaitmeniniams ypatumams, nustatymu, taip pat su saugumo klausimais. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011¹⁹;
- (34a) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725 Komisija, rengdama deleguotuosius aktus arba įgyvendinimo aktus, turinčius poveikį asmenų teisių ir laisvių apsaugai tvarkant asmens duomenis, turi konsultuotis su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu. Komisija taip pat gali konsultuotis su Europos duomenų apsaugos valdyba, jei tokie aktai yra itin svarbūs asmenų teisių ir laisvių apsaugai tvarkant asmens duomenis;

¹⁹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (35) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos tinkamos ir veiksmingos priemonės šios direktyvos laikymuisi užtikrinti, todėl turėtų parengti tinkamas teisių gynimo priemones, įskaitant atitikties patikras ir administracines arba teismines procedūras, kad užtikrintų, jog asmenys su negalia, juos lydintis (-ys) ar jiems padedantis (-ys) asmuo (-enys), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us), taip pat viešąsias įstaigas, jų atstovus, privačias asociacijas, organizacijas ar kitus juridinius asmenis, kurie turi teisėtą interesą užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos nuostatų, galėtų asmens su negalia vardu arba jį remdami, gavę jo sutikimą imtis veiksmų, laikydamiesi nacionalinės teisės ir procedūrų;
- (36) valstybės narės turėtų imtis tinkamų priemonių šioje direktyvoje nustatytų pareigų ir teisių, kurios patenka į jos taikymo sritį, pažeidimų ar nevykdymo atveju. Tinkamos priemonės gali apimti administracines ir finansines sankcijas, pavyzdžiui įspėjimus, baudas arba kompensacijos mokėjimą, taip pat kitų rūšių sankcijas;
- (37) šia direktyva užtikrinamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažįstami visų pirma Chartijoje. Šia direktyva pirmiausia siekiama užtikrinti visapusišką pagarbą asmenų su negalia teisėms naudotis priemonėmis, skirtomis jų nepriklausomumui, socialinei ir profesinei integracijai bei dalyvavimui bendruomenės gyvenime užtikrinti, ir skatinti Chartijos 26 straipsnio taikymą;
- (38) kadangi šios direktyvos tikslas, t. y. prisidėti prie asmenų su negalia judėjimo laisvės ir padidinti asmenų su negalia galimybes vyksti į kitas valstybes nares ar lankytis jose, ir taip kovoti su diskriminacija prieš juos, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmų, kuriais nustatoma taisyklių ir bendrų sąlygų sistema, masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomos:

- a) taisyklės, kuriomis reglamentuojama Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės, kaip atitinkamai negalios statuso arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis įrodymo arba teisės į asmenų su negalia automobilio statymo sąlygas ir jiems rezervuotas stovėjimo aikšteles įrodymo, išdavimo tvarka, siekiant sudaryti asmenims su negalia palankesnes trumpalaikio buvimo kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jie gyvena, sąlygas, suteikiant jiems galimybę naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, susijusiomis su mokamomis ir nemokamomis paslaugomis, patogumais ar aikštelėmis, arba asmenų su negalia automobilio statymo sąlygomis ar jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis, įskaitant asmenis, besinaudojančius gyvūnais vedliais ar juos lydintį (-čius) ar jiems padedantį (-čius) asmenį (-is), įskaitant jų asmeninį (-ius) asistentą (-us);
- b) bendri Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės šablonai.

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma automobilio statymo sąlygoms ir stovėjimo aikštelėms ir visais atvejais, kai privatus operatoriai arba valdžios institucijos asmenims su negalia siūlo specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, susijusias su galimybe naudotis šiomis paslaugomis, patogumais ir aikštelėmis trumpalaikio buvimo kontekste:
 - SESV 57 straipsnyje apibrėžtomis paslaugomis,
 - keleivių vežimo paslaugomis,
 - kitais patogumais ir aikštelėmis, įskaitant atvejus, kai jos neteikiamos už atlygį.
2. Valstybės narės gali nuspręsti kortelių turėtojams, kurie lankosi ar būna jų teritorijoje, taikyti šios direktyvos nuostatas ilgesniais nei trumpalaikio buvimo laikotarpiais.
3. Ši direktyva netaikoma:
 - a) išmokoms socialinės apsaugos srityje pagal reglamentus (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) Nr. 987/2009;
 - b) įmokinėms arba neįmokinėms išmokoms pinigais arba išmokoms natūra socialinės apsaugos ar užimtumo srityse;
 - c) socialinei paramai, kuriai taikoma Direktyvos 2004/38/EB 24 straipsnio 2 dalis;
 - d) paslaugoms, kurios atlygintinai arba neatlygintinai teikiamos asmenų su negalia ilgalaikiai įtraukčiai, abilitacijai ir reabilitacijai;
 - e) specialioms sąlygoms ar lengvatinei tvarkai siekiant naudotis konkrečiomis paslaugomis, kurios teikiamos asmenims su negalia, kai tenkinami papildomi kriterijai, be kita ko, atlikus konkretų individualų vertinimą arba priėmus konkretų sprendimą dėl negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis.

4. Ši direktyva nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai nustatyti negalios statuso arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis vertinimo ir pripažinimo ar teisės į asmenų su negalia automobilio statymo sąlygas ir jiems rezervuotas stovėjimo aikštes sąlygas. Ji nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu išduoti asmens su negalia pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar bet koki kitą oficialų dokumentą, įskaitant sprendimą dėl negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis.
5. Ši direktyva nedaro poveikio nacionalinei kompetencijai suteikti arba reikalauti suteikti specialias lengvatas ar konkrečias lengvatines sąlygas, pvz., nemokamą prieigą, sumažintus tarifus ar lengvatinę tvarką asmenims su negalia, įskaitant asmenis, besinaudojančius gyvūnais vedliais, ir, kai numatyta, juos lydinčiam (-iems) ar padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant jų asmeninį (-ius) asistentą (-us).
6. Šia direktyva nedaromas poveikis teisėms, kurias asmenys su negalia arba juos lydintis (-ys) ar jiems padedantis (-ys) asmuo (-enys), įskaitant jų asmeninį (-ius) asistentą (-us), gali kildinti iš kitų Sąjungos teisės arba nacionalinės teisės, kuria įgyvendinama Sąjungos teisė, nuostatų, įskaitant nuostatas, pagal kurias suteikiamos konkrečios lengvatos, specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

- a) Sąjungos pilietis – bet kuris asmuo, kuris turi valstybės narės pilietybę;
- b) Sąjungos piliečio šeimos narys – Sąjungos piliečio šeimos narys, kaip tai suprantama Direktyvos 2004/38/EB 2 straipsnio 2 dalyje ir 3 straipsnio 2 dalyje;
- c) asmenys su negalia – asmenys, turintys ilgalaikių fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų, dėl kurių sąveikos su įvairiomis kliūtimis gali būti sutrikdytas visapusiškas ir veiksmingas šių asmenų dalyvavimas visuomenės gyvenime lygiomis teisėmis su kitais asmenimis;
- d) asmeninis asistentas – asmenis su negalia lydintis arba jiems padedantis asmuo, pripažintas pagal nacionalinės teisės aktus ar praktiką;
- e) specialios sąlygos arba lengvatinė tvarka – konkrečios sąlygos, įskaitant finansines sąlygas, arba diferencijuotas požiūris, susiję su pagalba ir parama, siūloma asmenims su negalia ir (arba), kai taikytina, juos lydinčiam (-iems) ar jiems padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant pagal nacionalinės teisės aktus ar praktiką pripažintą (-us) asmeninį (-ius) asistentą (-us) arba gyvūnus vedlius, nepriklausomai nuo to, visa tai teikiama savanoriškai ar yra nustatyta remiantis teisėmis pareigomis;
- f) automobilio statymo sąlygos ir stovėjimo aikštelės – apskritai bet kuri asmenims su negalia rezervuota automobilio statymo vieta, taip pat susijusios automobilio statymo lengvatos arba lengvatinės sąlygos asmenims su negalia, nepriklausomai nuo to, ar visa tai teikiama savanoriškai ar yra nustatyta remiantis teisėmis pareigomis;
- g) trumpalaikis buvimas – apsilankymas arba buvimas kitoje valstybėje narėje, trunkantis ne ilgiau kaip tris mėnesius;
- h) gyvūnas vedlys – gyvūnas, kuris teikia pagalbą arba atlieka užduotis asmens su negalia naudai pagal nacionalines taisykles ir praktiką.

4 straipsnis

Naudos gavėjai

Ši direktyva taikoma:

- a) Sąjungos piliečiams ir Sąjungos piliečių šeimos nariams, kurių negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis pripažįsta jų gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos institucijos arba įstaigos, be kita ko, kai taikytina, pateikdamos pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar bet kurią kitą oficialų dokumentą, išduotą pagal nacionalinę kompetenciją, praktiką ir procedūras, kuriuos gali lydėti arba jiems padėti vienas ar, prireikus, keli kiti asmenys, įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us), arba gyvūnai vedliai, kaip tai gali būti nurodyta raide „A“ jų Europos asmens su negalia kortelėje. Asmenų su negalia, turinčių didesnę paramos poreikį, atveju pagal nacionalinę teisę ir praktiką gali būti įrašyta raidė „A“.
- b) Sąjungos piliečiams ir Sąjungos piliečių šeimos nariams, kurių teisės į asmenų su negalia automobilio statymo sąlygas ir jiems rezervuotas stovėjimo aikšteles pripažįsta jų gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos institucijos arba įstaigos, be kita ko, kai taikytina, remiantis automobilio statymo kortele ar kitu dokumentu, išduotu pagal nacionalinę kompetenciją, praktiką ir procedūras, kuriuos gali lydėti arba jiems padėti vienas ar, prireikus, keli kiti asmenys, įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us).

Vienodos asmenų su negalia galimybės naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos asmens su negalia kortelės turėtojams, vykstantiems į kitą valstybę narę nei ta, kurioje gyvena, ar joje besilankantiems, būtų suteikta galimybė vienoda tvarka, kuri nustatyta asmenims su negalia, turintiems neįgalumo pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar bet kokią kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstama jų negalia arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis toje valstybėje narėje, kurioje tokie oficialūs dokumentai egzistuoja, naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, taikomomis 2 straipsnio 1 dalyje nurodytoms paslaugoms, patogumams ir aikštelėms.
2. [...]
3. Išskyrus atvejus, kai atitinkamose šios direktyvos nuostatose arba kituose Sąjungos teisės aktuose nenurodyta kitaip, valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad, tuo atveju, kai šio straipsnio 1 dalyje nurodytos specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka apima palankias sąlygas jį lydinčiam (-iems) ar padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us), arba specialias sąlygas gyvūnams vedliams, šios palankios arba specialios sąlygos vienoda tvarka sukuriamos jį lydinčiam (-iems) arba padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant Europos asmens su negalia kortelės turėtojo asmeninį (-ius) asistentą (-us) ar gyvūnus vedlius;

Vienodos asmenų su negalia galimybės naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojams vykstant į kitą valstybę narę nei ta, kurioje gyvena, ar joje besilankant, būtų suteikta galimybė naudotis asmenų su negalia automobilio statymo sąlygomis ir jiems rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis vienoda tvarka, kuri toje valstybėje narėje numatyta jos toje valstybėje narėje išduotų automobilio statymo kortelių turėtojams.
2. Išskyrus atvejus, kai atitinkamose šios direktyvos nuostatose arba kituose Sąjungos teisės aktuose nenurodyta kitaip, valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad kai šio straipsnio pirmoje dalyje nurodytos automobilio statymo sąlygos ir stovėjimo aikštelės apima palankias sąlygas asmenį su negalia lydinčiam (-iems) arba jam padedančiam (-iems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį (-ius) asistentą (-us), šios palankios sąlygos suteikiamos tokia pat tvarka tokiam asmeniui (-ims), kai jis (jie) lydi ar padeda, įskaitant Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojo asmeninį (-ius) asistentą (-us).

II SKYRIUS

EUROPOS ASMENS SU NEGALIA KORTELE IR EUROPOS ASMENS SU NEGALIA AUTOMOBILIO STATYMO KORTELE

6 straipsnis

Europos asmens su negalia kortelės formatas, tarpusavio pripažinimas, išdavimas ir galiojimas

1. Kiekviena valstybė narė nustato Europos asmens su negalia kortelės fizinę versiją pagal I priede pateiktą bendrą standartizuotą ir prieinamą formatą. Valstybės narės įdiegia skaitmenines funkcijas fizinėse Europos asmens su negalia kortelėse, naudodamos elektronines kovos su sukčiavimu priemones, per pagrįstą laikotarpį po to, kai Komisija nustato reikalavimus 8 straipsnio 1 dalyje nurodytose techninėse specifikacijose. Komisija nustato 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas technines specifikacijas ne vėliau kaip [*1 metai po šios direktyvos įsigaliojimo*].
2. Valstybių narių išduotoms Europos asmens su negalia kortelėms visos valstybės narės taiko tarpusavio pripažinimo principą.
3. Valstybių narių kompetentingos institucijos ar įstaigos išduoda arba panaikina Europos asmens su negalia kortelę ar pratęsia jos galiojimo laikotarpį pagal savo nacionalines taisykles, procedūras ir praktiką. Nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2016/679, valstybės narės užtikrina šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą. Už Europos asmens su negalia kortelės išdavimą atsakinga kompetentinga institucija ar įstaiga laikoma Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 dalyje nurodyta duomenų valdytoja ir ji yra atsakinga už asmens duomenų tvarkymą.
Bendradarbiavimas su išorės paslaugų teikėjais nepanaikina pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę galinčios kilti valstybės narės atsakomybės už įsipareigojimų, susijusių su asmens duomenimis, pažeidimus.

4. Gyvenamosios vietos valstybė narė Europos asmens su negalia kortelę išduoda arba jos galiojimo laikotarpį pratęsia tiesiogiai arba gavusi asmens su negalia prašymą. Ji išduodama ir jos galiojimas pratęsiamas per pagrįstą laikotarpį pagal nacionalinę negalios statuso arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis pripažinimo praktiką.
5. Europos asmens su negalia kortelė išduodama kaip fizinė kortelė ir papildoma skaitmeniniu formatu per pagrįstą laikotarpį po to, kai Komisija nustato reikalavimus 8 straipsnio 2 dalyje nurodytose techninėse specifikacijose. Asmenims su negalia suteikiama galimybė prašyti išduoti arba fizinę, arba skaitmeninę kortelę arba abiejų formatų kortelę. Skaitmeninio formato kortelėje neturi būti daugiau asmens duomenų, nei jų pateikiama fizinėje Europos asmens su negalia kortelėje, kaip nurodyta I priede. Asmens duomenys užšifruojami ir įdiegiamos techninės atsargumo priemonės, kad būtų užtikrinta, jog laikmeną galėtų perskaityti tik leidimą turintys naudotojai.
6. Išduotos Europos asmens su negalia kortelės galiojimo trukmę nustato išduodančioji valstybė narė, atsižvelgdama, kai taikytina, į asmenų su negalia gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos institucijos ar įstaigos išduoto neįgalumo pažymėjimo, asmens su negalia kortelės ar bet kurio kito oficialaus dokumento ar procedūros, kuriais pripažįstamas jų negalios statusas arba teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis, galiojimo trukmę.
7. Komisijai pagal 11 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais keičiami I priede nustatyto standartizuoto formato duomenų laukus, kai toks pakeitimas būtinas siekiant pritaikyti formatą prie techninių pokyčių, užkirsti kelią klastojimui ir sukčiavimui arba spręsti piktnaudžiavimo arba netinkamo naudojimo klausimą ir užtikrinti sąveikumą. Valstybėms narėms suteikiama pakankamai laiko tokiems pakeitimams įgyvendinti.

Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės formatas, tarpusavio pripažinimas, išdavimas ir galiojimas

1. Kiekviena valstybė narė nustato Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės fizinę versiją pagal II priede pateiktą bendrą standartizuotą ir prieinamą formatą. Valstybės narės įdiegia skaitmenines funkcijas fizinėse Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelėse, naudodamos elektronines kovos su sukčiavimu priemones, per pagrįstą laikotarpį po to, kai Komisija nustato reikalavimus 8 straipsnio 1 dalyje nurodytose techninėse specifikacijose. Komisija nustato 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas technines specifikacijas ne vėliau kaip [*1 metai po šios direktyvos įsigaliojimo*].
2. Valstybių narių išduotoms Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelėms visos valstybės narės taiko tarpusavio pripažinimo principą.
3. Valstybių narių kompetentingos institucijos ar įstaigos išduoda Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę, pratęsia jos galiojimo laikotarpį arba ją panaikina pagal savo nacionalines taisykles, procedūras ir praktiką. Nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2016/679, valstybės narės užtikrina šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų asmens duomenų saugumą, autentiškumą ir konfidencialumą. Už Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą atsakinga kompetentinga institucija ar įstaiga laikoma Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 dalyje nurodyta duomenų valdytoja ir ji yra atsakinga už asmens duomenų tvarkymą. Bendradarbiavimas su išorės paslaugų teikėjais nepanaikina pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę galinčios kilti valstybės narės atsakomybės už įsipareigojimų, susijusių su asmens duomenimis, pažeidimus.

4. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę išduoda arba jos galiojimo laikotarpį pratęsia gyvenamosios vietos valstybė narė asmens su negalia ar įgaliotojo asmens prašymu pagal nacionalinę teisę. Ji išduodama arba jos galiojimo laikotarpis pratęsiamas per pagrįstą laikotarpį nuo paraiškos pateikimo dienos, kuris negali būti ilgesnis nei 90 dienų, išskyrus atvejus, kai reikia atlikti papildomus vertinimus.
5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė pakeistų visas esamas automobilių statymo korteles, išduotas pagal Tarybos rekomendaciją dėl neįgalių asmenų automobilio statymo kortelių²⁰, nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu, pateikus prašymą ją išduoti ir bet kuriuo atveju per 5 metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo. Šiuo laikotarpiu valstybės narės gali leisti, kad kortelės, išduotos iki šios direktyvos taikymo pradžios dienos pagal Tarybos rekomendaciją dėl neįgalių asmenų automobilio statymo kortelių, jų teritorijoje turėtų tokį patį poveikį kaip ir Europos automobilio statymo kortelė.

²⁰ 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendacija (98/376/EB) (OL L 167/25, 1998 6 12), pritaikyta pagal 2008 m. kovo 3 d. Tarybos rekomendaciją, siekiant atsižvelgti į Bulgarijos Respublikos, Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Rumunijos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos įstojimą (OL L 63/43, 2008 3 7).

6. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė išduodama arba jos galiojimas pratęsiamas fizinės kortelės formatu. Valstybės narės gali nuspręsti papildyti fizinę kortelę prieinamu skaitmeniniu formatu per pagrįstą laikotarpį po to, kai Komisija nustato reikalavimus 8 straipsnio 2 dalyje nurodytose techninėse specifikacijose. Valstybėse narėse, kuriose fizinė kortelė pateikiama kartu su skaitmenine kortelės versija, asmenys su negalia gali prašyti fizinės kortelės ir, jei pageidauja, ir skaitmeninės, ir fizinės kortelės. Skaitmeninio formato kortelėje neturi būti daugiau asmens duomenų, nei jų pateikta Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelėje, kaip nurodyta II priede. Asmens duomenys užšifruojami ir įdiegiamos techninės atsargumo priemonės kad būtų užtikrinta, jog laikmeną galėtų perskaityti tik leidimą turintys naudotojai.
7. Komisijai pagal 11 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais keičiamas II priedas siekiant pakeisti II priede nustatyto standartizuoto formato duomenų laukus, kai toks pakeitimas būtinas siekiant pritaikyti formatą prie techninių pokyčių, užkirsti kelią klastojimui ir sukčiavimui arba spręsti piktnaudžiavimo arba netinkamo naudojimo klausimą ir užtikrinti sąveikumą, be kita ko, plėtojant ir diegiant skaitmenines priemones. Valstybėms narėms suteikiama pakankamai laiko tokiems pakeitimams įgyvendinti.

III SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

8 straipsnis

Bendrosios techninės specifikacijos ir skaitmeninis formatas

1. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos bendrosios techninės specifikacijos, kuriomis užtikrinami Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės fizinės versijos saugumo ir pažangiausi skaitmeniniai ypatumai, įskaitant tinkamas asmens duomenų apsaugos priemonės pagal Reglamentą (ES) 2016/679, taip pat sąveikumo klausimai, pavyzdžiui, bendros ES taikomosios programos, skirtos skaitmeninėse kortelėse esantiems duomenims nuskaityti elektroninėmis priemonėmis, siekiant užkirsti kelią sukčiavimui.
2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi prieinami Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės skaitmeniniai formatai, kuriuose būtų I ir II prieduose nurodyti duomenų laukai, ir užtikrinamas sąveikumas.
3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos skaitmeninei kortelės laikmenai skirtos bendrosios techninės specifikacijos, susijusios su tokiais klausimais kaip kortelių galiojimo ir jų numerio tikrinimas, jų autentiškumo tikrinimas, klastojimo ir sukčiavimo prevencija, kortelės (-ių) nuskaitymas valstybėse narėse siekiant jas naudoti skaitmeninės tapatybės dėklėje ES lygmeniu.
4. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 12 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

Priežiūra, atitiktis, informacijos prieinamumas ir informuotumo didinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo, galiojimo laikotarpio pratęsimo arba panaikinimo sąlygos ir taisyklės, praktika ir procedūros būtų viešai skelbiamos prieinamais formatais, įskaitant skaitmeninius formatus, ir, gavus prašymą, asmenims su negalia reikalingais pagalbiniais formatais.
2. Komisija ir valstybės narės imasi tinkamų priemonių siekdamos didinti visuomenės informuotumą ir informuoti asmenis su negalia, taip pat ir prieinamais būdais, apie Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės buvimą ir jų gavimo, naudojimo ar galiojimo laikotarpio pratęsimo sąlygas.
- 2a. Valstybės narės imasi priemonių informuoti asmenis su negalia apie tai, kokias specialias sąlygas arba lengvatinę tvarką asmenims su negalia taiko valdžios institucijos ar privatūs veiklos vykdytojai, taip pat skatina tuos subjektus tokias sąlygas arba tvarką taikyti.
3. Valstybės narės, remiant Komisijai, atitinkamai ir laikydamosi savo atitinkamos kompetencijos, imasi būtinų veiksmų siekdamos užkirsti kelią klastojimo ar sukčiavimo rizikai ir aktyviai kovoja su Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės nesąžiningu naudojimu ir klastojimu.
4. [...]
5. Tais atvejais, kai jų teritorijoje nustatomi piktnaudžiavimo kitos valstybės narės išduotomis kortelėmis ar netinkamo jų naudojimo atvejais, valstybės narės, kai tai pagrįsta, imasi priemonių informuoti valstybę narę, išdavusią Europos asmens su negalia kortelę ar Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę [...]. Kortelę išdavusi valstybė narė užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių veiksmų pagal nacionalinę teisę ar praktiką.

6. Valstybės narės atitinkamai tikrina, ar laikomasi pareigų, atsirandančių dėl Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės, taip pat asmenų su negalia, turinčių tas korteles, atitinkamų teisių, be kita ko, kiek tai susiję su gyvūnais vedliais, ir juos lydinčio (-ių) arba jiems padedančio (-ių) asmens (-ų), įskaitant jų asmeninį (-ius) asistentą (-us), atitinkamų teisių.
7. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija pateikiama nemokamai, aiškiai, išsamiai, naudotojui patogiu ir lengvai prieinamu būdu, be kita ko, valdžios institucijų oficialiose interneto svetainėse, arba kitomis tinkamomis priemonėmis, laikantis atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų.

10 straipsnis

Kompetentingos institucijos, įstaigos ir kontaktiniai centrai

1. Valstybės narės paskiria kompetentingą instituciją ar institucijas arba kompetentingą įstaigą ar įstaigas, atsakingas už Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą, galiojimo pratęsimą ir panaikinimą.
2. Valstybės narės įsteigia nacionalinį (-ius) kontaktinį (-ius) centrą (-us), kad palengvintų valstybių narių ir Komisijos dialogą dėl tinkamo šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo. Per 6 mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo valstybės narės informuoja Komisiją apie kontaktinį (-ius) punktą (-us).
3. [...]

IV SKYRIUS

DELEGUOTIEJI IR ĮGYVENDINIMO ĮGALIOJIMAI

11 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 6 straipsnio 7 dalyje ir 7 straipsnio 7 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami 5 metų laikotarpiui nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6 straipsnio 7 dalyje ir 7 straipsnio 7 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 6 straipsnio 7 dalį ir 7 straipsnio 7 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

12 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13 straipsnis

Vykdymo užtikrinimas

1. Valstybės narės nustato tinkamas ir veiksmingas priemones, kad užtikrintų šios direktyvos laikymąsi.
2. 1 dalyje nurodytas priemonės sudaro:
 - a) nuostatos, kuriomis remdamiesi asmenys su negalia pagal nacionalinę teisę gali kreiptis į teismus arba kompetentingas administracines įstaigas, jei nesilaikoma pareigų, nustatytų šioje direktyvoje ir ją įgyvendinančiose nacionalinėse nuostatose, arba šios pareigos pažeidžiamos;
 - b) nuostatos, pagal kurias viena ar kelios iš toliau nurodytų įstaigų, kaip nustatyta pagal nacionalinę teisę, gali pagal nacionalinę teisę ir procedūras kreiptis į teismus arba kompetentingas administracines įstaigas asmens su negalia vardu arba jį remdamos apsaugant jo teises, gavusios jo sutikimą, bet kuriame teismo ar administraciniame procese, numatytame siekiant užtikrinti pareigų vykdymą pagal šią direktyvą:
 - viešosios įstaigos arba jų atstovai;
 - privačios asociacijos, organizacijos ar kiti juridiniai asmenys, kurie turi teisėtą interesą užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos nuostatų.

14 straipsnis

Neatitiktis

1. Valstybės narės nustato taisykles dėl atitinkamų priemonių pagal nacionalinę teisę ir praktiką, taikomų nesilaikant pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų ar jas pažeidus ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti jų įgyvendinimą.
2. Numatytos priemonės turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, jas taikant turi būti imamasi veiksmingų taisomųjų veiksmų.
3. [...]

15 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad valdžios institucijos viešai skelbtų informaciją apie bet kokias specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką pagal 5 straipsnį prieinamais formatais.
- 1a. Valstybės narės taip pat ragina privačius veiklos vykdytojus viešai skelbti informaciją apie bet kokias specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką pagal 5 straipsnį prieinamais formatais.
2. [...]
3. Šio straipsnio 1 ir 1a dalyse nurodyta informacija pateikiama nemokamai, aiškiai, išsamiai, naudotojui patogiu ir lengvai prieinamu būdu, be kita ko, privačių veiklos vykdytojų ar valdžios institucijų oficialioje interneto svetainėje, jei tokia yra, arba kitomis tinkamomis priemonėmis, laikantis atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugų prieinamumo reikalavimų.

16 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir peržiūra

1. Ne vėliau kaip MMMM/MM/DD [*treji metai nuo šios direktyvos taikymo pradžios dienos*] ir vėliau kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui šios direktyvos taikymo ataskaitą.
2. Ataskaitoje, be kita ko, atsižvelgiant į socialinius ir ekonominius pokyčius, aptariamas Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės naudojimas, siekiant įvertinti poreikį peržiūrėti šią direktyvą.
3. Valstybės narės Komisijos prašymu ir laiku pateikia jai informaciją, būtiną tokiai ataskaitai parengti.
4. Komisijos ataskaitoje atsižvelgiama į asmenų su negalia, ekonominių suinteresuotųjų subjektų ir atitinkamų nevyriausybinų organizacijų, įskaitant asmenims su negalia atstovaujančias organizacijas, nuomones.

17 straipsnis

[...]

18 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip MMMM/MM/DD [*per 36 mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo*] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.

2. Tas nuostatas jos taiko nuo MMMM/MM/DD [*per 48 mėnesius nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos*].
3. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

19 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

20 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Pirmininkas / Pirmininkė

EUROPOS ASMENS SU NEGALIA KORTELĖS FORMATAS

PRIEKINĖJE PUSĖJE tekstas „European Disability Card“ anglų kalba ir nacionaline kalba ar nacionalinėmis kalbomis.

NUGARĖLĖJE pateikiama nacionalinė informacija nacionaline kalba ar nacionalinėmis kalbomis, dėl kurių sprendimą priima išduodančioji valstybė narė. Valstybėms narėms leidžiama pateikti papildomos ir (arba) konkretesnės informacijos, susijusios su kortelės turėtojo negalios statusu arba negalia grindžiama teise naudotis konkrečiomis paslaugomis, įskaitant negalios rūšį ar klasifikaciją, arba teisę būti lydimam gyvūno vedlio.

The diagram illustrates the format of the European Disability Card, divided into two main sections: the front (top) and the back (bottom).

Front Side (Top): The card has a blue background with a pattern of small white dots. In the top left corner, there is a white circle containing the letters "BE" and a ring of twelve white stars. To the right of this, the text "European Disability Card" is written in white, followed by "[national language]" in a smaller font. In the top right corner, there is a small, faint circular logo. Below the text, there is a large white rectangular area on the left, likely for a photo. To the right of this area, there are six horizontal white bars, each containing a label in blue text: "[national language]/Name", "[national language]/Surname", "[national language]/Date of birth", "[national language]/Card serial number", "[national language]/Date of issuance", and "[national language]/Expiry date". In the top right corner of the front side, there is a small white letter "A".

Back Side (Bottom): The back side is also blue with a pattern of small white dots. In the bottom right corner, there is a white QR code.

1. Europos asmens su negalia kortelės dydis turi atitikti standarte ISO/IEC 7810 nustatytą formatą ID-1.
2. [...]
3. Kortelėje pateikiama ši informacija:
 - kortelės turėtojo nuotrauka;
 - kortelės turėtojo pavardė ir vardas;
 - kortelės turėtojo gimimo data;
 - kortelės serijos ar bylos numeris.
4. Kortelė turi būti šviesiai ir tamsiai mėlynos spalvos, kaip nurodyta paveikslėlyje ir pagal pateiktą informaciją:
 - Tamsiai mėlyna: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
 - Šviesesnė: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 0, 110, 183
5. Kortelėje nurodoma kortelės išdavimo data ir galiojimo pabaigos data.
6. Kortelėje nurodomas šalies kodas su mėlynu apskritimu aplink jį.
7. Raidžių šriftas – „ARIAL Regular“ arba, jei tai neįmanoma, kitas „Sans Serif“ šriftas. Turėtų būti užtikrintas pakankamas pirmo plano ir fono spalvų kontrastas.

8. Žodžiai „European Disability Card“ užrašomi „Arial“ šriftu ir Brailio raštu, naudojant Marburgo kodo matmenis.
9. Jei kortele asmeniniam (-ams) asistentui (-ams) ar kitam (-iems) pagal nacionalinę praktiką pripažintam (-iems) padedančiam (-iems) asmeniui (-iems) arba gyvūnams vedliams suteikiamos lydėjimo teisės, galima pridėti neprivalomą raidę „A“ (įskaitant Brailio rašto ženklą). Asmenų su negalia, turinčių didesnę paramos poreikį, atveju pagal nacionalinę teisę ir praktiką taip pat gali būti įrašyta raidė „A“.
10. Patvirtinus 6 straipsnio 1 dalyje nurodytas technines specifikacijas, turi būti įtrauktas QR kodas ir galbūt kitos skaitmeninės funkcijos, susijusios su elektroninių priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią sukčiavimui, naudojimu.
11. Įrašai pateikiami anglų kalba ir valstybių narių, kurios išduoda Europos asmens su negalia kortelę, nacionaline kalba arba nacionalinėmis kalbomis. Jei valstybė narė pageidauja šiuos įrašus pateikti nacionaline kalba, kuri nėra viena iš šių kalbų: airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ar vokiečių, ji turi parengti dvikalbį kortelės variantą naudodama vieną iš pirmiau išvardytų kalbų ir nepažeisdama kitų šio priedo nuostatų. Jei valstybė narė nori, kad įrašai būtų bulgarų ar graikų kalbomis, ji parengia dvikalbę kortelės versiją naudodama lotyniškų rašmenis.

EUROPOS ASMENS SU NEGALIA AUTOMOBILIO STATYMO KORTELĖS

FORMATAS

PRIEKINĖJE PUSĖJE

	EUROPEAN PARKING CARD FOR PERSONS WITH DISABILITIES [NATIONAL LANGUAGE]
<input <="" td="" type="text" value="[national language]/Date of issuance:"/> <td></td>	
<input <="" td="" type="text" value="[national language]/Expiry date:"/> <td></td>	
<input <="" td="" type="text" value="[national language]/Card serial number:"/> <td></td>	
<input <="" td="" type="text" value="[national language]/ Issuing authority/organisation:"/> <td></td>	
<input 225="" 515="" 533"="" 88="" data-label="Section-Header" type="text" value="[national language]/Vehicle plate number (optional):</td><td></td></tr></table></div><div data-bbox="/> NUGARĖLĖJE	

[national language]/Surname: [national language]/Forename: <input <="" td="" type="text" value="[national language]/Date of birth:"/> <td style="background-color: blue; color: white; padding: 10px;"> This card entitles the holder to local parking conditions and facilities available in the Member State concerned. [national language] When in use, the card is to be displayed at the front of the vehicle in such a way that the front of the card is clearly visible for checking purposes. [national language] </td>	This card entitles the holder to local parking conditions and facilities available in the Member State concerned. [national language] When in use, the card is to be displayed at the front of the vehicle in such a way that the front of the card is clearly visible for checking purposes. [national language]
--	---

1. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės dydis:
 - aukštis: 106 mm
 - plotis: 148 mm
2. Kortelė turi būti tamsiai mėlynos ir geltonos spalvos, kaip nurodyta paveikslėlyje pirmiau ir pagal pateiktą informaciją:
 - Tamsiai mėlyna: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
 - Geltona: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 255, 237, 0
3. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė vertikalčiai padalijama į dvi dalis priekinėje dalyje ir nugarėlėje.
 - a) Priekinės dalies kairėje pusėje turi būti:
 - tamsiai mėlynos spalvos neįgaliųjų vežimėlio naudotojo simbolis geltoname fone;
 - automobilio statymo kortelės išdavimo data ir galiojimo pabaigos data;
 - automobilio statymo kortelės serijos numeris;
 - išduodančiosios institucijos / organizacijos pavadinimas;
 - jei kortelė yra susieta su transporto priemone, jos registracijos numeris turi būti matomas. Valstybių narių, kurios nereikalauja nurodyti transporto priemonės registracijos numerio, atveju kortelėje neturi būti atitinkamo duomenų lauko.

b) Priekinės pusės dešinėje turi būti:

- didžiosiomis raidėmis užrašyta „Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė“ anglų kalba ir kortelę išduodančios valstybės narės nacionaline kalba;
- fone – automobilio statymo kortelę išduodančios valstybės narės skiriamasis kodas, kurį supa Europos Sąjungą simbolizuojančių žvaigždžių žiedas.
- Patvirtinus 7 straipsnio 1 dalyje nurodytas technines specifikacijas, turi būti įtrauktas QR kodas ir galbūt kitos skaitmeninės funkcijos, susijusios su elektroninių priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią sukčiavimui, naudojimu.

c) Nugarėlės kairėje pusėje nurodoma:

- kortelės turėtojo pavardė;
- kortelės turėtojo vardas (-ai);
- kortelės turėtojo gimimo data;
- [...]
- [...]
- [...]
- [...]

d) Nugarėlės dešinėje pusėje turi būti anglų kalba ir kortelę išduodančios valstybės narės nacionaline kalba:

- frazė: „Ši kortelė suteikia jos turėtojų teisę naudotis vietos automobilio statymo sąlygomis ir asmenims su negalia rezervuotomis stovėjimo aikštelėmis atitinkamoje valstybėje narėje“;
- frazė: „Naudojantis kortele, ji turi būti padėta transporto priemonės priekyje taip, kad jos priekinė pusė būtų aiškiai matoma patikrinimo metu“.

4. Įrašai pateikiami anglų kalba ir valstybių narių, kurios išduoda automobilio statymo kortelę, nacionaline kalba arba nacionalinėmis kalbomis. Jei valstybė narė pageidauja šiuos įrašus pateikti nacionaline kalba, kuri nėra viena iš šių kalbų: airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakių, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ar vokiečių, ji turi parengti dvikalbį kortelės variantą naudodama vieną iš pirmiau išvardytų kalbų ir nepažeisdama kitų šio priedo nuostatų. Jei valstybė narė nori, kad įrašai būtų bulgarų ar graikų kalbomis, ji parengia dvikalbę kortelės versiją naudodama lotyniškų rašmenis.

5. [...].